

1997. évi CXXXVI. törvény

az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról¹

A tudományos kutatások és a kutatási infrastruktúra független, széles körű támogatása, a fiatal kutatók segítése, nemzetközi színvonalú tudományos eredmények létrehozása érdekében az Országgyűlés az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramokról (a továbbiakban: OTKA) a következő törvényt alkotja:

Az OTKA működési feltételei

1. § (1) Az OTKA körébe tartozó feladatok megvalósítását a központi költségvetés elkülönített fejezeti kezelésű előirányzata szolgálja.

(2) Az OTKA előirányzatából olyan tudományos kutatások, illetőleg azok végzéséhez és az eredmények nyilvánosságra hozatalához szükséges feltételek létrehozása támogatható nyilvános pályázati rendszerben, amelyektől új tudományos törvényszerűségek felismerése, ismeretek, módszerek, eljárások kidolgozása várható. Az OTKA előirányzata felhasználható az ilyen tudományos eredmények létrejöttét elősegítő infrastruktúra-fejlesztésre is.

(3)² Az OTKA előirányzatával kapcsolatban a fejezetet irányító szerv jogait a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) elnöke gyakorolja, kivéve azokat a jogokat, amelyeket az Országgyűlés vagy a Kormány magának tart fenn.

(4)³ Az OTKA bevételi forrásai:

a) a központi költségvetésről szóló törvényben évente címzetten megállapított támogatási előirányzat;

b) bel- és külföldi jogi és természetes személyek befizetései, hozzájárulásai és belföldiek visszafizetései.

(5) A központi költségvetési támogatás rendelkezésre bocsátását - a forrásra vonatkozó szabályozásnak megfelelően - finanszírozási terv rögzíti.

(6) Az OTKA javára vállalt befizetések a Ptk. 593-596. §-ai alapján közérdekű kötelezettségvállalásnak minősülnek.

Az OTKA szervezete

2. § (1)⁴ Az OTKA vezető testülete az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Bizottsága (a továbbiakban: OTKA Bizottság), amely elnökből, két alelnökből és 15 tagból áll. Az egyik alelnök személyére a Magyar Rektori Konferencia, valamint a Művészeti Egyetemek Rektori Széke együttesen, a másikkra a Magyar Tudományos Akadémia elnöke tesz javaslatot.

(2)⁵ Az elnököt és az alelnököket hároméves időtartamra - az Akadémia elnöke és az oktatásért felelős miniszter közös javaslatára - a miniszterelnök bízza meg. A megbízatás egy alkalommal, újabb hároméves időtartamra meghosszabbítható.

(3) Az OTKA Bizottság tagjai:

a)⁶ az oktatásért felelős miniszter és az egészségügyért felelős miniszter által - az agrárpolitikáért felelős miniszter és a környezetvédelemért felelős miniszter, a gazdaságpolitikáért felelős miniszter és a kutatás-fejlesztésért és technológiai innovációért felelős miniszter egyetértésével - javasolt öt szakértő;

b) az Akadémia elnöke által javasolt két szakértő;

c) a közgyűjtemények igazgatói által javasolt egy szakértő;

d) a felsőoktatási konferenciák által javasolt három szakértő;

e)⁷ a Nemzeti Innovációs Hivatal elnöke által javasolt egy szakértő;

f) a három Tudományterületi Kollégium elnöke.

(4)⁸ Az OTKA Bizottság tagjait - a Tudományterületi Kollégium elnökeinek kivételével - a miniszterelnök bízza meg hároméves időtartamra. A megbízatás egy alkalommal, újabb hároméves időtartamra meghosszabbítható. Az OTKA Bizottság nem kormánytisztviselői jogviszonyban álló tagjai nem lehetnek egyidejűleg más, központi költségvetésből finanszírozott tudománytámogató program vezető testületének tagjai. Az OTKA Bizottság 2. § (3) bekezdés a) pontja szerint felkért kormánytisztviselők tisztsége kormánytisztviselői jogviszonyuk megszűnése esetén megszűnik.

(5) Az OTKA Bizottság keretében tudományterületenként Tudományterületi Kollégiumok működnek. A Tudományterületi Kollégiumok elnökeit és tagjait az OTKA Bizottság titkos szavazással kialakított javaslata alapján a Bizottság elnöke kéri fel három évre. A Kollégiumok elnökeinek megbízatása egy alkalommal, újabb hároméves időtartamra meghosszabbítható.

(6) Az OTKA Bizottság elnökének feladatai:

a) javaslatot tesz az OTKA Bizottság számára a pénzügyi források fő jogcímeik szerinti felosztására;

b) évente beszámol az OTKA működéséről a Kormánynak;⁹

¹ Kihirdetve: 1997. XII. 15.

² Módosította: 2008. évi CV. törvény 50. § (6).

³ Módosította: 2011. évi CCI. törvény 151. §.

⁴ Megállapította: 2012. évi L. törvény 1. § (1). Hatályos: 2012. VI. 6-tól.

⁵ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 170. § (3) u).

⁶ Megállapította: 2012. évi L. törvény 1. § (2). Hatályos: 2012. VI. 6-tól.

⁷ Megállapította: 2012. évi L. törvény 1. § (3). Hatályos: 2012. VI. 6-tól.

⁸ Módosította: 2012. évi L. törvény 6. §.

⁹ Lásd: 1135/2002. (VIII. 2.) Korm. határozat.

c) képviseli az OTKA-t, e jogkörét - esetenként vagy az ügyek meghatározott csoportjára nézve - az alelnökökre, illetve a Bizottság egyes tagjaira ruházhatja át;

d) gondoskodik az OTKA Szervezeti és Működési Szabályzatának elkészítéséről, amelyet egyetértés céljából megküld a Kormány részére;

e) az OTKA Bizottság javaslata alapján felkéri és megbízza a Tudományterületi Kollégiumok elnökeit és tagjait;

f) irányítja az OTKA Iroda működését, az Iroda vezetője és alkalmazottai tekintetében gyakorolja a munkáltatói jogokat.

(7) Az OTKA Bizottság feladatai:

a) az elnök javaslata alapján dönt a pénzügyi források fő jogcíme szerinti felosztásáról;

b) meghatározza a kiemelt kutatási területeket és felhasználási célokat;

c) javaslatot tesz a Kormánynak az OTKA költségvetési támogatási összegére;

d) a Tudományterületi Kollégiumok javaslata alapján dönt a benyújtott pályázatok támogatásáról és azok előirányzati bontásáról;

e) elfogadja az éves költségvetési beszámolót;

f) a tudományos kutatással foglalkozó tudományterületi szervezetek és közösségek tudományos fokozattal rendelkező személyek ajánlásai alapján javaslatot tesz az elnöknek a Tudományterületi Kollégiumok tagjaira;

g) jóváhagyja az OTKA Szervezeti és Működési Szabályzatát;

h) összefoglalót készít az Akadémia elnökének országgyűlési beszámolójához az OTKA támogatásával elért kiemelkedő tudományos eredményekről és tudományos infrastruktúra fejlesztésekről.

3. § (1) Az OTKA működésével kapcsolatos technikai, pénzügyi, szervezési és adminisztratív feladatokat az OTKA Iroda (a továbbiakban: Iroda) látja el.

 (2)¹ Az Iroda központi költségvetési szerv, felügyeletét az Akadémia elnöke látja el.

(3) Az Iroda működési kiadásai - ideértve a pályázatokat véleményező szakértők tiszteletdíját is - az OTKA előirányzatát terhelik.

Az OTKA által nyújtható támogatások

4. § (1) Az OTKA által nyújtott támogatások odaítélése nyilvános pályázati rendszerben történik.

(2) A pályázatokat - az OTKA Bizottság javaslata alapján - a Bizottság elnöke hirdeti meg.

(3) Az OTKA előirányzatából

a) tudományos kutatási témákkal kapcsolatos folyó ráfordítások fedezetére,

b) nemzetközi tudományos kutatásban való részvételre,

c) ösztöndíjra (különös tekintettel fiatal kutatók tudományos tevékenységének elősegítésére),

d) publikálási támogatásra, valamint

e) a tudományos kutatáshoz (téma-pályázat, infrastrukturális fejlesztés keretében) szükséges műszerek, berendezések és más eszközök beszerzésére

teljesíthető személyi kiadások és járulékaik, valamint dologi és felhalmozási kiadások.

(4) Az OTKA előirányzata nem fordítható építési beruházásra, felújításra, ingatlan vásárlására.

(5) A pályázati támogatás nyereségre fedezetet nem tartalmazhat.

(6) Az OTKA Bizottság tagjai nem vehetnek részt olyan OTKA-támogatást igénylő pályázatokban, amelyet megbízatásuk időszaka alatt nyújtanak be. A Tudományterületi Kollégiumok tagjainak pályázatait az OTKA Bizottság bírálja el. A bírálati folyamatban nem vehet részt és nem szavazhat az, aki az adott pályázatban érdekelt, vagy egyéb okból elfogult.

 (7)² Egy téma-pályázatra az OTKA-támogatás a pályázat jellegére tekintettel az OTKA Bizottság döntésének megfelelően legfeljebb négy évre, amennyiben a pályázatban foglaltak megvalósítása hosszabb időt igényel öt évre vehető igénybe.

 (8)³ Az OTKA Bizottság a tárgyévét követő első évre a tárgyévben rendelkezésre álló költségvetési előirányzat 90%-áig, a második évre 70%-áig, a harmadik évre 40%-áig, azon túl legfeljebb 20%-áig vállalhat kötelezettséget, beleszámítva az előző években vállaltakat.

A támogatások odaítélése és rendelkezésre bocsátása

 5. § (1)⁴ A beérkező pályázatokat az OTKA Tudományterületi Kollégiumain belül működő zsűrik által felkért magyar és külföldi szakértők véleményezik szakmai és költségtervezési szempontból. A vélemények alapján a zsűrik rangsorolják a pályázatokat és javaslatot tesznek a támogatásukra. A szakmai zsűrik észrevételei alapján, az OTKA Bizottság által meghatározott kiemelt tudományos kutatási irányok figyelembevételével, a Tudományterületi Kollégiumok javaslatot tesznek az OTKA Bizottságnak a pályázatok támogatására a költségterv fő tételei szerinti előirányzati bontásban. A nyertes pályázatok és a pályázatok támogatási összegének listája az OTKA Bizottság honlapján nyilvános.

(2) A benyújtott pályázatok elbírálása céljából az (1) bekezdésben meghatározott testületek évente legalább két alkalommal üléseznek. A döntésnél figyelembe veszik a pályázó korábbi pályázatait alapján elért tudományos eredményeit.

(3) A pályázókat az Iroda az OTKA Bizottság döntéséről, annak meghozatalát követő harminc napon belül értesíti. Az OTKA Bizottság a döntést nyilvánosságra hozza az OTKA hivatalos kiadványában.

6. § (1) Az OTKA Bizottság elnöke a pályázat nyertesével és a kutatás feltételeit biztosító kutatóhellyel szerződést köt.

¹ Megállapította: 2012. évi L. törvény 2. §. Hatályos: 2012. VI. 6-tól.

² Megállapította: 2012. évi L. törvény 3. § (1). Hatályos: 2012. VI. 6-tól.

³ Megállapította: 2012. évi L. törvény 3. § (2). Hatályos: 2012. VI. 6-tól.

⁴ Megállapította: 2012. évi L. törvény 4. §. Hatályos: 2012. VI. 6-tól.

(2)¹ Ha a kutatás feltételeit valamely szervezet biztosítja, az OTKA-ból nyújtott támogatás összegét - kivéve a rezsitérítést és a kezelési költséget - a pályázó rendelkezési jogának biztosításával kell kezelni, kincstári körbe tartozó kutatóhelynél annak előirányzatai között, egyéb kutatóhelynél annak pénzforgalmi számláján.

(3) Az infrastruktúra fejlesztésre benyújtott pályázatok útján elnyert támogatások felhasználásának feltételeit az OTKA Bizottság elnöke és a pályázat nyertese között létrejött szerződés tartalmazza.

(4) A pályázat nyertese által az OTKA-támogatásból beszerzett tárgyi eszközöket, készleteket a szerződés érvényességének időtartamára a kutatás feltételeit biztosító kutatóhely eszköznyilvántartásába kell venni.

(5) A szerződés időtartamán belül az eredetileg jóváhagyott támogatás maradványa a következő évre átvihető.

(6) A szerződésben foglalt feltételek megváltozása esetén, valamint a szerződés lejártakor, illetve a támogatott kutatások meghíúsulása miatt a fel nem használt előirányzatokról, a beszerzett tárgyi eszközökkel és készletekkel való további rendelkezési jogról, a kutatási eredmények értékelésével összefüggésben, az OTKA Bizottság elnöke dönt. A támogatási szerződés megszegése esetén a támogatás összegének visszafizetése tárgyában az OTKA Bizottság elnöke dönt.

A kutatási eredmények értékelése

7. § (1) A pályázat útján elnyert támogatás felhasználásáról és a kutatómunka előrehaladásáról [ide nem értve a 6. § (3) bekezdésében foglalt infrastruktúra fejlesztésekre elnyert támogatásokat] a pályázónak a szerződésben előírt ütem szerint, de legalább évente be kell számolnia az OTKA Bizottságnak, amely - szakértői vélemény alapján - dönt a beszámoló elfogadásáról és ennek megfelelően a támogatás további folyósításáról, szükség esetén módosításáról vagy megszüntetéséről. Az értékelés az első teljes kutatási év munkájának minősítésével kezdődik.

(2) A kutatás (szerződés szerinti) befejezésekor - a pályázó által készített beszámoló alapján - a tevékenység eredményességét és az előirányzatok felhasználását az OTKA Bizottságnak az 5. § (1) bekezdésében meghatározott testületei szakértők bevonásával értékelik.

 (3)² Az OTKA Bizottság - a pályázati beszámolók rendszeres értékelése során kiemelt szempontként - értékeli az innovációra alkalmas pályázati eredményeket.

(4) Az infrastruktúra fejlesztésére benyújtott pályázatokra odaítélt előirányzatok felhasználását az OTKA Bizottság - a szerződésben rögzített időszakonként - értékeli.

(5) A (2) pont szerinti értékelés összegzését az OTKA hivatalos kiadványában nyilvánosságra kell hozni.

8. § (1)³ E törvény a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok az Országos Tudományos Kutatási Alap jogutódja.

(3) Az Országos Tudományos Kutatási Alap terhére vállalt kötelezettségeket az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok előirányzatából kell teljesíteni.

(4)⁴

1 Módosította: 2009. évi LXXXV. törvény 107. §.

2 Megállapította: 2012. évi L. törvény 5. §. Hatályos: 2012. VI. 6-tól.

3 Módosította: 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 341.

4 Hatályon kívül helyezte: 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 341. Hatálytalan: 2007. VII. 1-től.